

Nem összeesküvés

Rózsa Mihály és két társa a Magyar Radikális Párt nevében, továbbá Adám Pál, a Független Kisgazdapárt Bács megyei szervezete nevében összeesküvés bűntette miatt feljelentést tett az ügyészségen Petres Sándor ellen, aki kijelentette: pártja nem hagyja, hogy egy jövőendő Országgyűlésben csak értelmiségiek vegyenek részt, a munkásokat kirekesztve. Ez ellen akár fegyveresen is fel fognak lépni, katonai hatalomátvételle is képesek.

A vizsgálat során az ügyészség a következő tényeket állapította meg: Petres Sándor — más forrásból meg nem erősített — előadása szerint megkezdte egy, Munkások Marxista-Leninista Pártja elnevezésű párt szervezését. Ennek politikai platformjáról és célkitűzéseiről többször nyilatkozott. Az inkriminált mondat a Mai Napban jelent meg. A feljelentések alapjául szolgáló kijelentések és Petres „szervező” tevékenységének jogi értékelése alapján az összeesküvés bűntettét nem lehetett — és más bűncselekményt sem — megállapítani, mert a Mai Napban megjelent interjúban egy jövőbeni, feltételezett helyzetre vonatkozta, minden reális alapot nélkülöző egyéni véleményének adott hangot. E véleményének megítélése és minősítése nem tartozik a büntetőjog körébe. Az ügyészség ilyen elvi okokból a nyomozást megtagadta. (MTI)

„A szerkesztőségen átsétált egy patkány”

Pártatlanság, esélyegyenlőség

Szombaton délelőtt a JATE-bölcsestársulat épületében a vidéki sajtó helyzetével foglalkozó konzultációt szervezett a Nyilvánosság Klub, annak vezető embere, Hirschler Richárd, a HVG szerkesztője. Amikor azt kérdeztem tőle, miért pont Szegedet választotta színhelyül, úgy válaszolt: ideális hely erre a város, mert itt több lap is megjelenik, itt folyik a Délmagyarország helyzetéről, MSZMP-hez való viszonyáról, Szeged a progresszív szellemiségnek is mindig fellegvára volt. Azt is megkérdeztem fővárosi kollégáimtól: egy jól menő pesti hetilap főnöke mi okból harcol a vidéki sajtó jobbításáért? Azt felelte: a negyvenéves pártidiktatúra alatt a sajtóban, s különösen a vidéki sajtójában igaztalan helyzet alakult ki, s mint olyan ember, aki szereti a szakmáját, hozzá kíván járulni a sokszínű, szabad lapkiadás megteremtéséhez.

Apropó, szabadság. A fórum résztvevői közül többen

olyan lapoktól jöttek, amelyek „cégtáblájáról” lekerült az „MSZMP lapja” felirat, s egyszerűen politikai napilapként hirdeti magát. A felszólalók kifejtették, mindez csupán formáság addig, amíg nem önállóulnak teljesen a kiadóvállalatok, s a főszerkesztők változatlanok. Van tervezet, miszerint a kiadó igazgatójának hatáskörébe kellene utalni a szerkesztőségek első emberének kinevezését, de sokan ezt is elvetették, abban azonban többen egyetértettek: valóban önállóak csak akkor lehetnek a vidéki lapok, ha megszabadulnak az MSZMP korábbi gárdáját is fenntartás nélkül kiszolgáló vezetőktől.

Szó volt az újonnan alakult lapok igen nehéz anyagi helyzetéről. Olyan, amelyik eltarthatná magát, szinte nincs is köztük, különbség főként az eddigi veszteségek nagyságrendjében van, munkakörülményeik viszont egyformán nehezek. A *Déli Napló* főszerkesztője, *Várkonyi Balázs* ezzel összefüggésben jelkesnek nevezte azt az esetet, amikor szerkesztőségükön átsétált egy patkány.

A MUOSZ képviselőjében jelenlévő *Balla József*, a *Petőfi Népe* főszerkesztő-helyettese azt fogalmazta meg: a szövetség nem diktálni akarja a megoldást, hanem elvi segítséget akar adni, a pártatlanság és esélyegyenlőség kivívása érdekében. Ez az a két fogalom, amely lapgazdától, tulajdonostól függetlenül minden résztvevőt azonos cél elérésének szolgálatába tud állítani.

Balogh Tamás

„Eladom a csontjaimat”

Hálátlanok a szegedi cigányok?

Tanácsatlanul ültünk a teremben. Vártuk a szegedi cigányokat, akik megalakítanak a Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetségének helyi tagszervezetét. A péntek este 6-ra szóló meghívó, állítólag, három szervező által eljutott a címzetekhez. Fél hét tájt még mindig csak az országos szövetség vezetői sutorogtak a terem egyik végében, újságírók, tévészek tébláboltak a másikban. Legelőször az elektronikus média munkatársai unták meg haszontalanul múlatni az időt, rípszorps megörökítették az üres széksorokat, a hopponmaradt vezéreket, összecihelődtek és elmentek. Maradtunk páran, márcsak azért is, hogy megtudjuk, mit kezd a vezérkar az időközben mégis csak befutott 4-5 helyi érdeklődővel, meg azért is, milyen magyarázatot adnak a nyilvánvaló kudarcra.

Nem kell elkeseredni — biztatják egymást. Szeged mindig különleges, Szeged nehéz bevenni... Az így hangzó, városunkról szóló jellemvonások mellett közelebbi magyarázatokat is kerestek. Nem jöttek a szegedi cigányok, mert félnek, tehetetlenek, kiszolgáltatottak. Nem szoktak hozzá saját hangjukhoz, hisz senki se kérdezte őket, eddig. Arra nézve, hogy valamiféle aknamunka lett volna az alakuló ülés ellenében, némi töprengés után sem letek kellő bizonyosságot. A széthúzásra viszont igen. *Király van itt, csak demokrácia nincs* — heveskedett egy lobbanékony vezető, a másik, csöndesebb, azon medítált, vajon miért nem veszik észre Szegeden: megmozdultak a magyarországi cigányok. Különböző pedig „vegyék azt gesztusnak, hogy lejöttünk ide és elintéztük nekik, ne legyen gettó.” (A hálátlanok...)

Nehéz pártoskodni, szervezkedni pénz nélkül. Ez a másik „bibi”. Mert, ha mondjuk, virsilit, rágó gumit, sört osztának, majd lenne itt tülekedés! Csak hogy arra nincs kéret, s ahogy másfél óra múltán láttam a vezérek sietségét, úgy tűnt, még egy jöfőle szegedi halászlére sem futotta nekik. Rohantak vissza Pestre. Az üres gyomor vacsoráját már önmagában idegesítő, minden sötétebben lát az ember. E pénztelenség legalább oly fájó, mint az, hogy a testvérek nem hisznek az MCDSZ-ben,

hogy az új pártok, szervezetek szegyéllnék a cigányszavazatok. Pénz nélkül örültség politikálni, mire egy kevésbé örült ötletet hallhattunk: már gondoltam, eladom a csontjaimat Amerikának, a dollárokat meg költsek a cigányokra... Hátha többre mennek azzal, mint az együttműködési megállapodásokkal, amiket aláírtak a népfronttal, a tanácsokkal.

S ekkor megint csak oda jutottak: Szeged problematikus város. Még szerencsénk, hogy teremnek benne szakmájukhoz értő népművelők, bár vitathatatlan, nem olyan fontos személyiségek, mint egy országos titkár, elnök, megyei első titkár, azért érdemes odafigyelni rá is, mit mond. Megkérdezte az MCDSZ vezetőit, *gondolták-e arra, amikor a meghívókat elküldték, hogy el tudják-e azokat olvasni Dorozsmán, a repülőtéren... Az siker lett volna, ha a tagszervezet létrejöttéhez szükséges 11 cigány eljön péntek este a Vörösmarty utcai népfrontszékházba? Nem fordítva kéne építkezni, a tagságnak keresni célokat? Végső soron neki, a népművelőnek köszönhetik, hogy még egy próbát tehetnek november 10-én, Dorozsmán. Egy folklóresten kapnak szót. Elmondhatják, mit akarnak, aztán jöhet az alakulás, ha a szegedi cigányok is úgy akarják.*

M. E.

A reform esélyei a kongresszuson

Mit végeztünk eddig — mit végezzünk ezután? Hívjuk és várjuk mindazokat a párttagokat, akik mellettünk vagy másként voksoltak és akik nem szavaztak. Invitáljuk mindazon baloldali érzelmi polgártársainkat, akik a mögöttünk álló viharos esztendőben kikeveredtek a pártból, vagy soha be sem léptek. Szétválik-e az MSZMP-n belül a haladás és a maradás, lesz-e új szocialista párt?

Meleg szívvel külön is elvárjuk beszélgetésünkre reformkörü mozgalmunk alapító atyáit és hölgyeit, mindazokat, akik eljártak fórumainkra, szimpatizáltak törekvéseinkkel, szervezték munkánkat. Hívjuk a gyári reformörököt is. Beszámolunk arról, mit végeztünk eddig, mit tudunk a kongresszus látható és láthatatlan előkészületeiről. Kérjük a véleményeket és javaslatokat, hogy megfelelő municiót mehessünk a kongresszusra.

Osszejövetelünk helye a városi pártbizottság Tisza-parti épülete, időpontja: kedd, 17 óra.

A reformkörös küldöttek nevében:

Lovászi József, Géczy József

A régi-új szegedi ügyekről — a népi ellenőr és a főügyész

Az alsóvárosi MDF-szervezet nyílt levelet írt a Csongrád megyei főügyésznek és a megyei nebnak, vizsgálja meg a Régi Hungária Rt., a szegedi lakástámogatás és állami lakásgazdálkodás törvényességét, nézzenek utána, voltak-e visszaélések a Tisza Fűszért Vállalatnál, károsodott-e a tanács. A nyílt levél tartalmát lapunkban is közöltük, most pedig afelől érdeklődünk, hogyan reagálnak a címzettek.

Vizsgálat pedig volt...

A Csongrád megyei nebi elnöke hat hónapja táppénzen van, helyetteséé. *Boda Sándoré* a szó.

— Ezzel a lakossági bejelentéssel nem tudunk foglalkozni, bármennyire is megfizető számunkra. Fájó szívvel azt kell mondanom, a vizsgálatokból — ha lesznek — mi nem részesedhetünk.

— *Kiváncsi lennék döntésük okaira, mert így csak találgathat az ember. Egy: megfutamodnak, mert félnek, hogy leszerepelnek, mint ahogy a dunántúli népi ellenőrök hasonló lakástámogatásában. Kettő: Boda Sándor belefáradt a lakásgazdálkodás tanulmányozásába, hiszen ismereteim szerint Ön irányította és végezte is 1986-tól a városi tanács lakástámogatásával, -gazdálkodásával, valamint a régi Hungária Rt.-vel kapcsolatos vizsgálatokat. De nem akarok találgatni tovább.*

— Készséggel elsorolom az indokainkat, s azt gondolom, a részletezés más szempontok miatt sem lesz fölösleges. Úgy érzem, a megyei nebi, vizsgálati befejeztével, az összes törvényadta lehetőséget felhasználta annak érdekében, hogy a jövőben rendben menjenek a dolgok. Mi ennél többet az ügy érdekében nem tudunk tenni. Közérdekű bejelentéseknek elég téve utána néztünk a támogatásoknak. Szűrőpróbaszerűen 50 esetet választottunk ki, ebből 30-ról bebizonyosodott: szabálytalan. Tizenkét esetben kez-

deményeztünk büntető feljelentést. Megjegyzem, 10-en önként visszaadták a kölcsönt, a maradék két ügy a Legfelsőbb Bíróságon hozott határozatokkal zárult. Lényegileg helybenhagyták megállapításainkat és az összegzek visszafizetésére kötelezték a kedvezményezetteket.

Mivel a támogatásokkal ilyen gondok voltak, s az állami lakásgazdálkodást illetően a panaszok szaporodtak, vizsgálatot kezdtünk egész Csongrád megyében. Az említett büntető feljelentéseken kívül fegyelmi eljárásokat kezdeményeztünk (el-

sősorban Szegeden), szignalizációkkal éltünk a felügyeleti szerveknek. Például főhívtuk a figyelmét az akkori megyei tanácselnöknek, *Papdi József*nek, akitől választ sem kaptunk. A Lenin körút 61. számú ingatlanra vonatkozó állásfoglalás-kérésemre — amely ez év márciusi és *Lehmann István*nak szóló — ugyanígy nem kaptam választ. A szegedi tanács testülete jelzéseink után köteles volt saját eljárását lefolytatni. Annak végén hozott határozatokhoz semmi közünk. Az ügyészség azt mondta, nem lehet törvényes eljárást indítani, mert csak formai hibákat követtek el, a tanács meg az állampolgárokat mutogatott, hogy azok becsapták őket a kölcsönigénylések során. Bennünk legfeljebb elégedetlenség lehet, mert úgy tűnik, ebben az egész verkleben se erkölcsi, se anyagi kár nem érte azokat, akik a legnagyobb szabálytalanságokat követték el.

Léthatáron

— *Az ad hoc bizottság beszámolóját ismeri?*

— Nem küldtek nekünk egy példányt sem, így a tartalmát nem ismerem. Végső soron tanácsbíbelgy, nem kötelesek tájékoztatni bennünket. Azért jölesett volna, ha megismertetik velünk a következtetéseket, annál is inkább, mert a bizottság munkáját maximálisan segítjük.

Tudomásomra jutott, hogy egy tanácsstagi interpelláció nyomán az igazgatási osztály 1000 lakástámogatási kérelmet vizsgált fölül. Kértem egy példányt a jelentésükből, a mai napig nem adtak.

— *Megbántódtak?*

— Egyáltalán nem. Ezek tények, és fontosnak tartom, hogy a szegediek ismerjék meg ezeket is. Mint ahogy egyébként mi mindvégig tisztességesen tájé-

koztattuk a közvéleményt. Gondoljon az újságikékre, amelyek nem születnek meg, ha vizsgálatjuk információinkat, titköljük dokumentumainkat. Azokat most is szívesen bocsátjuk bárki rendelkezésére.

— *A Tisza Fűszértől szóló észrevételek frissek.*

— Annak az ügynek tisztázása nagyon speciális szakértelmet igényel, olyan egyedi, jogi kérdéseket kell megoldani, amiben mi legfeljebb egy dilettáns kört futhatnánk. Ennek pedig nincs értelme. Annál is inkább, mert van még egy érvünk, ami a nemleges válasz mellett szól: a nebi előreláthatólag december 31-ével jogutód nélkül megszűnik. Befejezetlen ügyet nem akarunk hagyni, ügyhogy tevékenységünknek most már a létünk is határt szab.

Krono-logika

Kereszty Béla, Csongrád megye főügyésze azzal kezdte, a levélen fölvetett témákra kronologikus sorrendben kíván reagálni.

— *Régi Hungária Rt.*

— Fölmelegítjük az ügyet és újra megvizsgáljuk, hogy az igazgató tanács tagtság jogán ki kaphat, milyen mértékű tiszteletdíjat, egyáltalán: kaphat-e? Továbbá: kinél merül fel összeférhetetlenség? Egyébként a nebi 1987-ben már kaptunk egy bejelentést, melynek nyomán formai, szabálytalanságra bukkantunk. A tanács végrehajtott bizottságának nem volt döntési jogköre a tanácsi apportot illetően. Ezt *Papp Gyulának*, az akkori tanácselnöknek kifogásoltuk is.

— *Lakásosztály, eltűnt akták?*

— A városi tanácsülés anyagából megismertük az ad hoc bizottság véleményét, jöllehet, a testület október 19-ére napolta el megtárgyalását. *De Jármai Tibor*t, a városi vezető ügyészt már megkereste a tanács azzal, hogy kontrollálja az alkalmi bizottság munkáját. Vagyis az MDF-esek levele előtt már eldöntött tény volt, hogy az ügyészség foglalkozik a témával. Bekérjük a szükséges aktákat, s minthogy tetemes mennyiségű dokumentumot kell ellenőrizni, egy ügyészt már munkája alól felszabadítottunk, így ketten foglalkozhatnak vele. Természetesen fölkerjük és bevonjuk munkánkba a tanács igazgatási osztályát is.

— *Tisza Fűszért?*

— A vállalatról szóló észrevételekkel a főügyészség foglalkozik.

— *Igy lehát a levélen megfogalmazott kéréseknek eleget tesznek. Kronologikus sorrendben?*

— Nem, mert a másodikat tartjuk a legfontosabbnak, s a tanácsülésre mindenképpen késcen akarunk lenni vele.

Mag Edit

Őszi vendéglátó napok '89

Ízelítő — ingyenceknek

Nyel egy nagyot az ember, ha azt olvassa: töltött hátszín madeira mártással, vagy azt: lúdvári sertésflecken — pedig talán még sosem evett e jónévű ételekből. De most megteheti — a Csongrád Megyei Vendéglátó Vállalat huszonkilencedik alkalommal megrendezendő vendégszolgálat programozozatán. Az őszi vendéglátó napok idején — mártól, október másodikától 29-ig — Szeged, Hódmezővásárhely, Makó és Szentest éttermeiben, bisztróiban,

presszóiban az e célra kiadott műsorfüzet 15 oldalát megtöltő rendezvénylistából válogathat, aki alföldi, vagy éppenséggel vadnyugati, a Balkánról való, netán bácskai ételkülönlegességekre, nagy-mamák-sütötte édességekre vágyik. Persze kaphat a vállalat jóvoltából „halat, vadat, s mi jó falat” — sok mindent a vendég, még népszerű művészek műsorát, divatbemutatót is, csak győzzön válogatni!

Ma délelőtt a Hágiból startol a rendezvénysorozat, s Szegeden 14, Makón meg Vásárhelyen 6-6. Szentesen pedig 12 helyszínen rendeznek a szakácsok, cukrászok, a hidegkonyha csodátévi a vendég elismeréséért. Vegetáriánusoknak és szójabarátoknak, a szeb konyha híveinek és a vadpártiaknak, gyerekeknek és felnőtteknek, háziasszonyoknak és agglégényeknek, táncoslábúaknak és jó muzikát szeretőeknek, törzsvendégeknek és alkalmi vásárlóknak neves mesterek és ma még tanuló, ám leendő főszakácsok készíttik a finom falatokat, s keverik hozzá a máskor — másutt itallapra sem kerülő hűsítőket. Vagy éppen a melegítő, vérpezsdítő koktélok — ki

mit szeret. Lesz dalfesztivál és zenekarok parádéja, jönnek a Miss Jugo-verseny helyezettjei, szól a diszcomuzsika, a cigányzene, a magyar verbunk, a bázenekar, ifelítőnek talán ennyi is elég. Hiszen az ingyencek, a hazai vendéglátás hagyományainak értő támogatói bizonyára ennyiből is értenek: most érdemes...

*

Az első héti szegedi programjából: mártól október 8-áig a Szeged étteremben — ritkán kapható ételek; 4-én 10 órától a Tarján bisztróban rétesbemutató, csütörtökön a Hangulat presszóban és a Nagyaruház éttermében süteményvásár, a Napsugár bisztróban szójjával készült ételek bemutatója a korszerű táplálkozás híveinek; pénteken a Posta-konyhán, a Napsugárban és a Korzó Imbiszben hidegkonyhai, illetve süteménybemutató.

Szombaton a Lila akácban coctail party, a Gulyáscsárdában vadételek parádéja, a Hangulatban süttivásár; vasárnap a Hóbiártban magyar ételek az étlapon, tíz órától fagyaltkóstoló és bűvész-műsor a Hangulatban — gyerekeknek. (x)